

Sygn. akt VI U 26/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Kryńska - Mozolewska

Protokolant: starszy protokolant sądowy Marzena Szablewska

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2018 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania A. R.

od decyzji (...) w W. z dnia (...)znak: (...)

przeciwko (...) w W.

o zasiłek chorobowy i odsetki

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż odwołująca A. R. nie jest zobowiązana do zwrotu odsetek do dnia doręczenia zaskarżonej decyzji to jest z dnia (...).

Sygn. akt VI U 26/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...), znak: (...)- (...)- (...), (...) w W. odmówił A. R. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 3 listopada 2013 roku do 17 lutego 2014 roku oraz zobowiązał ją do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 20.501,99 zł. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że z tytułu zatrudnienia od dnia 5 sierpnia 2013 roku u płatnika składek D. L. ustalone zostało prawo do zasiłku chorobowego dla A. R. i z tego tytułu wypłacono jej zasiłek chorobowy za okres od 3 listopada 2013 roku do 17 lutego 2014 roku. Decyzją z dnia 11 lutego 2014 roku ZUS stwierdził jednak, że od dnia 5 sierpnia 2013 roku A. R. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu. Jednocześnie decyzją z dnia 10 kwietnia 2014 roku ZUS zobowiązał D. L. do zwrotu nienależnie wypłaconego A. R. zasiłku chorobowego. Dalej ZUS podniósł, że Sad Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie prawomocnym wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2017 roku, wydanym w sprawie VI U 225/14 zmienił decyzję z dnia 10 kwietnia 2014 roku w ten sposób, że D. L. nie jest zobowiązany do zwrotu nienależnie wypłaconego zasiłku chorobowego, jednocześnie oddalając szereg odwołań A. R. od decyzji ZUS. Tym samym ZUS uznał, że A. R. nie ma prawa do zasiłku chorobowego za okres od 3 listopada 2013 roku do 17 lutego 2014 roku i jest zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranego za ten okres zasiłku.

(decyzja z dnia 02.11.2017r. – akta organu rentowego)

Od powyższej decyzji A. R. wniosła odwołanie zaskarżając tę decyzję jedynie w części dotyczącej zwrotu odsetek w wysokości 5.113,25 zł. W uzasadnieniu odwołująca się podniosła, że organ może naliczać odsetki ustawowe od nienależnie pobranego świadczenia dopiero od dnia doręczenia zobowiązanemu decyzji obligującej do zwrotu świadczenia. W skarżonej decyzji zaś ZUS bowiem naliczył odsetki już od dnia wypłaty świadczenia nienależnego.

(odwołanie – k. 1 – 3)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości. W uzasadnieniu swego stanowiska ZUS powtórzył argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 5 – 5 verte)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 11 lutego 2014 roku, nr (...), (...)w W. stwierdził, że odwołująca się A. R. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 5 sierpnia 2013 roku. Od tej decyzji A. R. wniosła odwołanie. Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2015 roku, sygn. akt VII U 762/14, Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie A. R. od tej decyzji. Od wyroku Sądu Okręgowego została wniesiona apelacja. Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 17 stycznia 2017 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa 1046/15, oddalił tę apelację.

(dowód: decyzja z dnia 11.02.2014r. - akta organu rentowego, wyrok SO z dnia 16.04.2015r. – k. 77 akt sprawy VI U 225/14, wyrok SA z dnia 17.01.2017r. – k. 78 akt sprawy VI U 225/14)

Decyzją z dnia (...), znak: (...), (...)w W. zobowiązał D. L. do zwrotu nienależnie wypłaconego A. R. zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 15.854,15 zł. Od tej decyzji odwołał się D. L.. Wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2017 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI U 225/14, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że D. L. nie jest zobowiązany do zwrotu nienależnie wypłaconych A. R. świadczeń z funduszu chorobowego wraz z ustawowymi odsetkami w łącznej kwocie 15.854,15 zł.

(dowód: decyzja z dnia 10.04.2014r. – akta organu rentowego, wyrok SR z dnia 09.08.2017r. – k. 123 – 123 verte akt sprawy VI U 225/14)

Odwołująca się A. R. pobierała zasiłek chorobowy w okresie od 3 listopada 2013 roku do 17 lutego 2014 roku. Łączna kwota pobranego przez nią w tym okresie zasiłku wynosi 15.388,74 zł.

(bezsporne, a nadto dowód: karta zasiłkowa – k. 16 - 17, wydruki z systemu komputerowego ZUS – k. 18 – 22)

Decyzja z dnia (...), znak: (...)- (...)- (...), została odebrana przez odwołującą w dniu 22 listopada 2017 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przy wyliczeniu odsetek ustawowych od kwoty nienależnie pobranego zasiłku przyjął daty wypłaty kolejnych transz zasiłku.

(dowód: potwierdzenie odbioru – k. 35, wydruki z systemu komputerowego ZUS – k. 18 – 22)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane wyżej dowody z dokumentów, których wiarygodność nie została przez strony skutecznie zakwestionowana w toku postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest kwestia prawidłowego sposobu obliczania odsetek ustawowych przy nałożeniu na odwołującą się obowiązku zwrotu nienależnie wypłaconego jej świadczenia.

Odwołująca się nie kwestionowała faktu, że zasiłek chorobowy wypłacony jej za okres od 3 listopada 2013 roku do 17 lutego 2014 roku jest świadczeniem nienależnym. Odwołanie przez nią wniesione jest skierowane jedynie przeciwko rozstrzygnięciu organu rentowego co do odsetek ustawowych, które odwołująca się powinna zwrócić

wraz ze świadczeniem nienależnym. Zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. - Dz. U. z 2017r., poz. 1778, ze zm.) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11. Organ rentowy w zaskarżonej decyzji jako początkową datę naliczania odsetek ustawowych przyjął każdorazowo datę wypłaty poszczególnych transz zasiłku chorobowego za okres od 3 listopada 2013 roku do 17 lutego 2014 roku.

W ocenie sądu takie stanowisko organu rentowego jest jednak błędne i nie może się ostać.

W wyroku z dnia 3 lutego 2010 roku, sygn. akt I UK 210/09, Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że zasady prawa cywilnego, których dotyczy odesłanie z art. 84 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, odnoszą się jedynie do odsetek, a nie do terminu, od którego dłużnik pobierający nienależnie świadczenie ubezpieczenia społecznego spóźnia się z jego zwrotem. Zasadą określoną w prawie cywilnym, odnoszącą się do odsetek jest możliwość ich żądania w razie opóźnienia się dłużnika ze spełnieniem świadczenia (art. 481 § 1 k.c.). Określenie terminu, od kiedy dłużnik - pobierający nienależne świadczenie z ubezpieczenia społecznego - opóźnia się z jego zwrotem nie jest objęte odesłaniem. Określenia terminu, od którego należą się odsetki od świadczeń z ubezpieczenia społecznego, także od świadczeń podlegających zwrotowi, należy więc poszukiwać w prawie ubezpieczeń społecznych, a nie w prawie cywilnym.

Stanowisku SN zostało rozwinięte w licznych orzeczeniach sądów apelacyjnych, zajmujących się materią przedmiotowego zagadnienia. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 maja 2015 roku, sygn. akt III AUa 1370/14, Sąd wskazał, że w przypadku gdy żądamy zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, obowiązek zwrotu pobranego świadczenia staje się wymagalny przez doręczenie decyzji dotyczącej tego przedmiotu. Z tą chwilą następuje wymagalność roszczenia o odsetki, gdyż to od tej chwili dłużnik pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia głównego (art. 481 § 1 k.c.). Analogicznie wskazał też Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 18 października 2013 roku (sygn.. akt III AUa 229/13): żądanie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia następuje przez doręczenie dotyczącej tego decyzji (można powiedzieć, że staje się wymagalne w tym momencie, a nie w czasie spełniania świadczeń). Z tą chwilą następuje też wymagalność (w prawnym znaczeniu według prawa cywilnego – art. 359 § 2 k.c.) roszczenia o odsetki, gdyż od tej chwili dłużnik pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia głównego (art. 481 § 1 k.c.). Z kolei w wyroku z dnia 19 listopada 2013 roku, sygn. akt III AUa 198/13, Sąd Apelacyjny w Łodzi wprost wskazał, że nie ma podstaw do żądania przez organ rentowy zwrotu odsetek naliczanych od dnia wypłaty świadczenia uznanego za nienależne.

W wyroku z dnia 15 września 2015 roku, sygn. akt III AUa 2194/14, Sąd Apelacyjny w Poznaniu podkreślił, że świadczenia w myśl art. 84 u.s.u.s. i art. 138 u.e.r.f.u.s., uważane za nienależne, podlegają zwrotowi dopiero wtedy, gdy organ rentowy wyda stosowną decyzję administracyjną. Zatem organ rentowy powinien naliczać odsetki ustawowe od nienależnie pobranego świadczenia od dnia doręczenia osobie zobowiązanej decyzji obligującej do zwrotu takiego świadczenia, gdyż dopiero od tej daty osoba taka pozostaje w zwłoce ze spełnieniem świadczenia. Powyższy pogląd nie jest kwestionowany w orzecznictwie i był przywoływany w szeregu kolejnych orzeczeń. Tytułem przykładu wskazać można na wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 marca 2016 roku, sygn. akt III AUa 1359/15, czy wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 21 grudnia 2016 roku, sygn. akt III AUa 204/16.

Sąd podziela powyższe stanowiska iż organ rentowy nie jest uprawniony do naliczania odsetek ustawowych od nienależnie pobranego świadczenia począwszy od daty wypłacenia tego świadczenia. Odsetki mogą być bowiem naliczane dopiero od dnia doręczenia decyzji w przedmiocie uznania świadczenia za nienależnie pobrane. W niniejszej sprawie Sąd ustalił, że decyzja z dnia 2 listopada 2017 roku została doręczona odwołującej się dopiero dnia 22 listopada 2017 roku. Oznacza to, że odsetki z art. 84 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych mogą być naliczane przez ZUS dopiero od dnia 22 listopada 2017 roku.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku, zmieniając zaskarżoną decyzję w ten sposób, że odwołująca się A. R. nie jest zobowiązana do zwrotu odsetek naliczonych do dnia doręczenia zaskarżonej decyzji to jest do dnia 22 listopada 2017 .

Z.

(...)